

Summula Baptismi

Rñr. q hoc ē intelligēdū d officio sic q solū successorib⁹ aptoz ep̄cessum ex officio baptizari nō eunt ex articulo necessitatis.

Cū tē nota dubitaret q̄s. vtz puul⁹ p̄t baptizari. viderē q nō. qvz h̄ p btm Marcū loco allegato tūc talis q̄ crediderit q̄ baptizat⁹ fuerit salu⁹ erit. mō puul⁹ adhuc nō credit. iō nō p̄t baptizari. Maior pz. q̄ d non ha buerit fidē nec crediderit nō p̄t baptizari. s̄ ille puul⁹ nō h̄z fidē. igit̄ nō p̄t baptizari. Ad hoc rñr. q̄ fides. put h̄ sufficit ē duplex. nā qdā ē fides p̄ pria qdā ē fides aliena. mō q̄uis puer nō h̄z fidē. p̄pria. h̄z tñ fidē alienam. S̄ diceret q̄s s̄ q̄ fide baptizat puer cū fide. p̄pā adhuc nō h̄z. Ad illud ē ddm q̄ puer baptizat in fide patrinoz. S̄ Secōtra h̄ arguit sic. stat p̄t baptizari. S̄ patrinus s̄ male fidei. vtz q̄ forte s̄ hereticus sic de alijs r̄ sic tunc statet q̄ puer baptizat in male fide. Ad illud rñr s̄m btm Augu^m. q̄ triplex ē fides. scz seminata germinās r̄ matura fides seminata. ē q̄n puer ē baptizat⁹. q̄ tūc statim in eo fides ch̄riana seminata ē a sp̄sc̄to. r̄ iō tunc in fide ecclie baptizat. r̄ sic tūc nō obstat q̄ q̄nq̄ patrinus s̄ male fidei vel et̄ ip̄e sacerdos baptizās. q̄ p̄pterea puer nihilomin⁹ baptizat⁹. q̄ ei impi mit̄ sac̄m baptismi in fide ecclie. Sed fides germinās. ē q̄n tal puer cre scit in adoleſcētia r̄ si tūc puer floret in v̄tutib⁹ ch̄riani. tūc h̄z fidē germi nātē. S̄ fides matura. q̄n puer puenit ad ānos discretōis sc̄ies d̄scerne re bonū a maloz ecōuerſo. tūc h̄z fidē maturā r̄ hoc tūc d̄r q̄ vbi patri ni erāt hereticus vel male fidei. tūc ille puer nō baptizat in fide mala. quia baptizat in fide Ap̄loz in fide sac̄r̄ sic fides mala ip̄oz patrinoz non succedit in puulū ex eo q̄ ibi acq̄rit r̄ sac̄r̄. **U**ltimo nota. q̄ dubitarz q̄s. vtz puero grā p̄fer̄ in baptismo. viderē q̄ sic. nā illi p̄fer̄ grā q̄ dign⁹ ē vita et̄na. s̄ ip̄e puer baptizat⁹ dign⁹ ē vita et̄na. igit̄ ei p̄fer̄ grā. Maior ē nota. Minor pz d̄ se. sed in oppositū arguit sic. ad oēm grām sedē iustifi catio. sed in puero n̄ ē iustificatio. igit̄ r̄. p̄na p̄bat p̄ dcm b̄ti Augustini q̄ d̄t. q̄ creauit te sine te n̄ iustificabit te sine te. sed puer n̄ h̄z p̄sensuz q̄ req̄ rit in iustificatōe. Ad illud rñr. q̄ grā p̄fer̄ triplr. p̄mo ex merito passionis ch̄ri q̄ h̄o ex̄ns in valle miserie p̄nt̄ vite nō potuit liberari p̄ hoic̄z nec an gelū. sed solū d̄s r̄ h̄o ip̄m liberauit in amara passione q̄ passione sum⁹ r̄ dempti oēs. sc̄do grā cōfer̄ ex v̄tute aliene fidei. q̄ sic nos sum⁹ baptizati ab alienis sic nos s̄bleuemur ab alienis. sed v̄tute aliene sum⁹ lapsi. q̄ ex v̄tute. p̄thoplasini. i. p̄mi hois. sic et̄ ip̄e h̄o ex v̄tute aliene s̄bleuat. scz. ex v̄tute dei. sc̄cio grā p̄fer̄ alicui rōe sac̄r̄. q̄ hoc sac̄m ē deletio oim p̄ccoz r̄ culpaz. q̄ culpa r̄ grā nolūt se p̄pati. q̄ cum grā induc̄. culpa remittit̄ Tunc ad rōem d̄r. s̄ ip̄e puer non h̄z iustificatōem p̄pam. h̄z tñ iustifica tōem alienā q̄ sufficit sibi. r̄.

De sacra Confirmatione.

.i. in susceptōe sacre p̄firmatōis .i. necariū

In confirmando nō est opus esse patrinos
s̄ patrin⁹ .i. req̄rit̄ .i. sol⁹ patrin⁹ s̄ ep̄o s̄ p̄firmādū

Annus erit tantum qui presentabit eundem

s̄ p̄firmād⁹ .i. b̄ndictōem

Iste cathecismus non suscipiat prohibemus

Folio. lxx.

In ista pte autor determinat d sacra confirmatōe dī sic. qñ aliq̄s dz cōfirmari. tūc nē op̄ ibi esse tres psonas yf patrinōs. s; sufficit vna psona yf yn̄ patrin̄ q̄ eū p̄ntat ep̄o. Et ille dz cōfirmari. iō debet ca thecizari. Sed extra lrām ille qui est patrin̄ in confirmatōe cū illo (cui⁹ ē patrin⁹) nō dz cōficare nec p̄cipare in affinitate. q; in confirmatōe contrahit̄ cognatio spūalis que impedit matrimoniu. q; aliquat̄ cognatio dī. Et iō si aliq̄s ducit puellā añ ep̄m ad hoc vt suscipiat confirmatōem m̄fimoniu cum ip̄a contrahere non p̄r. q; est filia spūalis.]

Circa lrām notābū. q; ad ip̄am confirmatōem qñq; requirunt. Pr̄ requir̄ materia. vñ materia cōfirmatōis est crisma qd̄ conficit̄ ex duob⁹ sc; ex oleo e balsamo e oleū designat̄ noua grā q̄ in confirmatōe cōficat̄. n̄ grā q̄ dat̄ in baptisimo. q; grā baptisimi dat̄ in remissionē p̄cōy. Sed grā cōfirmatōis dat̄ in cōfirmatōnem vt hō sit firm⁹ e foris ad resistēdū dia bolice pūgne. Sed p balsamū designat̄ odor bone fame e bone opatiōis. Scdo in hoc sacro est forma e est talis. Signo te signo sancte cruce in uo go te crismate salutē in noie p̄ris e filij spūis sancti. Et illa forma a quolibet ep̄o est. vñ uanda. Tercio requir̄ loc⁹. sc; frons. que hec est. vna ps mas̄is apparēte manifestat̄ e p hoc designat̄ q; illd̄ sacm̄ dat̄. p̄t pugnaz. vic; vt publice velit nomen ch̄isti confiteri corā omib⁹ hōib⁹. Quarto requir̄ p̄sona confirmatōis vt est ep̄s. Vñ est sciendū q; duo sacra a solo ep̄o conferunt̄. sc; sacm̄ ordinis e sacra confer̄ plenitudo gratie. Et iō conferunt̄ p̄sona que habet plenitudinem p̄tatis. s. ab ep̄o. Quinto requir̄ intentio. e hec exp̄m̄t̄ p̄ba qñ d̄t ep̄s. signo te. ec̄. Unda illa quinq; adhuc duo p̄curunt. scilicet pugnaz noua grā. Pugna iō. q; debemus publice nomen ch̄i confiteri. Sed noua grā vt non efficiamur tam p̄m̄pti ad peccādū. vñ. Sons confirmat̄ p̄sul intentione verba. Crā domat̄ cōstans ad bella parat̄. Sed dices. que ē rō ordinis. q̄re post baptismū hic determinat̄ d confirmatōe R̄r. q; ideo facit̄: p̄mo q; in confirmatione dat̄ grā ad roborādū baptismū. sc; q; hō audacter e sine timore confiteat̄ nomen ch̄isti corā infidelib⁹. Scdo iō facit̄. q; ista duo sacra sc; s. baptis̄ mus e confirmatio immediate sequunt̄. q; null⁹ p̄r p̄cedere ad sacros ordines. nisi confirmat̄ sit e baptizat̄. Neb qñ q̄erit̄. q̄re non fecit̄ specialē tractatū de confirmatōe sicut de baptisimo R̄r. p̄ iō. q; circa cōfirmatōnem n̄ habent̄ aliquos casus difficiles circa baptismū determinat̄ d cōfirmatōem.

Scdo notābū. in confirmatōe tria s; notābū. p̄ q̄re q̄s iniungat̄. scdo q̄re in signū sc̄e crucis inungat̄: tercio q̄re in facie p̄cutit̄. De p̄mo ē sciendū q; q̄ttuo; vicib⁹ inungit̄. vic; ter in baptismōe semel in confirmatōe ne. p̄mo vngit̄ in p̄ctore. e p hoc designat̄ qd̄ dz suscipie sciam e sanctitatē e reicere dē malū. Scdo vngit̄ int̄ scapulas ad designādū q; oēm pigritiā reiciat̄ e suscipiet̄ opatōem bonā. Et his duob⁹ modis vngit̄ oleo cōsecrato. Silr̄ e tercio vngit̄ in v̄tice cū crismate. e p hoc designat̄ q; sp̄ dz esse patus reddere rōem de fide. Quarto in confirmatōe vngitur directe in fronte. p hoc designat̄ augmētū gr̄e e act⁹ strennuū exercendi in fine v̄t̄i aliq̄s vellet cōtradidicere fide tūc dz strenue e publice cōfiteri nomē ch̄isti. Scdo q̄rit̄ h̄ vic; q̄re in signū crucis confirmat̄ R̄o ē q; om̄ia sacra vident̄

Summula Bagmudi

sumere efficaciam a passione xpi quam per redemptionem humani generis in ara crucis sustinuit. quia aduersa pars super per crucem. et in signum crucis quilibet confirmatur. Mercio confirmatur quare quis in facie percussus. Rursum quod hoc est quod duplici ratione. prima est illud melius memorie impmatur. quod est episcopus recordare. Et ratio est quod confirmatio est sacramentum iterabile. et non est necesse est memorie impmatur ne iteraret. Secunda ratio est diabolica pars expellatur. Et est enim signum patientie et humilitatis per quod diabolus expellitur. sicut legitur de puodaz obsesso quod dedit alapa cuidam monacho quam monachus patienter sustulit perbens ei aliam maxilla iuxta filium saluatoris. diabolus patientiam illius monachi non potuit tollere. id est illum obsessum reliquit enasit. et sic iste liberatus erat. Mercio ratio est huius confirmatus sit fortis in fide ubique nomen christi putendo. quod confirmatio datur baptizato prostantia fidei sic per huius fiat ita fortis in fide quod nunquam erubescat nomen dei puteri. Quarta ratio est ista ad representatatem confirmatis apostolorum. quia apostoli confirmati sunt per impositionem manuum ista confirmatioem beatum percussio episcopi in faciem huius confirmati.

Mercio notandum per modum dubitatio. utrum non confirmatus posset confirmare. Et videtur quod non confirmatus posset confirmare alium. Quod probatur. quia non baptizatus potest baptizare. et non confirmatus potest confirmare. quia tenet ex similitudine. Sed ante probatur ex sententia precedentium ubi dicebatur quod a quocumque baptizatus potest sumi. Et probatur ratione tali puta quod non baptizatus potest baptizare quia iudeus potest baptizare si habet intentionem bonam. et per hoc videtur quod non confirmatus potest confirmari. Ad hoc rursum quod non confirmatus non potest confirmare quod per se est tunc ille qui debet esse patrum alicui confirmati. Sed ad rationem dicitur quod arguitur quod non baptizans potest baptizare. et non confirmatus potest confirmari. negando est. Et quod probatur ex similitudine dicitur quod illa similitudo non videtur. quia aliter est factio baptismi quam de factio confirmatis. quod sic per se. quia factio baptismi est factio necessitatis. quia sine eo nullus potest saluari. sed sic non est de sacramento confirmationis. quia sine confirmatione homo saluari potest.

Quarto notandum utrum simplex sacerdos posset confirmare vel an simplex sacerdos posset porrigere confirmatioem et videtur quod sic. nam si simplex sacerdos habet porrigere maius et potest porrigere minus. et simplex sacerdos habet porrigere corpus christi quod est factio maius. Sed in oppositum est illud quod dicitur et super se quod episcopus tamen habet conferre confirmatioem. Ubi rursum quod nullus habet conferre confirmatioem nisi solus episcopus. Sed tunc ad rationem dicitur quod per se factio est digna alio intelligit quod per se factio ad oppositum sufficit. primo ratione efficacitatis. et sic baptismus est dignius factio. Secundo ratione dignitatis excellentie sic eucharistia est dignius factio. Et factio confirmatioem est dignius factio. Quarto conferentis factio confirmatioem est nobilitas. quia nobilitas conferentis. videtur ab episcopo. Per hoc dicitur ad rationem habet eucharistia est dignius factio per excellentiam. non tamen conferentis.

Quinto notandum per modum dubium utrum noua gratia conferatur in confirmatioem. et rursum quod sic per se nota quod gratia est duplex. quod est gratia gratis data. ista datur per totum de quod nihil ad oppositum. Alia est gratia gratum faciens et illa per quam homo deo reconciliatur. Et est duplex. quod est deus in gratia gratum faciens. alia est deus magis in gratia gratum faciens. per datur confirmatioem in baptismo. sed gratia de magis gratum magis gratum faciens datur in confirmatioem et sic per se maior datur in confirmatioem quam in baptismo.

Folio. xlii

Ultimo notabū. dubitat vtz confirmatio sit sacrm nclariū. **S**bi rñr pbi
 ninctōem. nā aliqd eē nclariū itelligit duplf. **U**no° simplē e illo° pfirmatō
 nē nclariū sacfz. qz sine pfirmatōe hō saluari p̄t. **A**lio° ly nclariū p̄t casp
 pvtili. e sic confirmatio ē nclaria. i. vtil. qz si hō dz resistere pugne diabolice
 seu resistere mal' siue infidelib' nclariū ē sibi vt hēat sacrm confirmatōis
 .i. discrete .i. femine s' aliquos

Sint p̄munire mulieres. dum pueros sic
 .i. retinēt s' baptizādi

Baptizant qz conseruent formam memoratam
 s' formā .i. interdū .i. stupefacte

Hanc p̄termittunt quandoqz minis pauefacte
 s' paeri faterent se

Hij baptizantur rursus confiteantur
 scz q̄ ē tal' ego baptizo te in nōie: p. z. f. t. ff.

Baptismi formam p̄dictam non tenuisse
 .i. emēdari dz s' qz ē sacrm irriterabile

Corrigitur sic baptismus sed non iteratur

Mgr̄ reuertēdo se sup baptismū cū p' aliqd dixit d̄secratōe p̄dit
 qdā notabilia seu cōsā p̄suasōes vtilēs circa baptismū. **E**t diuidit i q̄ttuo
 or̄ p̄s̄m qz h̄ p̄it q̄ttuoꝝ p̄suasōes. sc̄da ps. ibi. **M**ull' ab gortiu'. tertia
 ibi. **P**ro: abozitiuū. q̄rta ibi. **S**i puey mergis. **P**rima ps adhuc diuidit
 in duas ptes. in q̄ p̄it p̄mā p̄suasōe. sc̄da docet recupare q̄ndā negligē
 tiā factā circa baptismū. sc̄da ps ibi. **H**ac p̄termittūt. **E**t vult p̄tute lra
 li t̄m̄. **S**i mulier aliq̄ parit puey debi. ē q̄ ē inclinat' ad mortē: iā i agone
 mortis posit' tūc mulieres p̄nt illū puey baptizare. **S**ed tñ ip̄e d̄nt eē p̄e
 munite. i. fortes discrete sane mētis ita qz ob̄nuāt rectā formā p̄dictam
 ip̄i' baptismi. **T**ūc ibi. (**H**ac p̄termittūt) **M**gr̄ s̄bdit dicens quō recupa
 ri debeat negligētia facta circa baptismū. **E**vult t̄m̄. si q̄nqz p̄ingit qz mu
 lieres sint nimis stupefacte. i. p̄terite seu pauefacte ita qz p̄t timorē for
 mā baptizādi infringūt. **E**t si sic. tūc tal' mulier dz p̄fiteri le debitā formā
 m̄ā baptizādi circa puey n̄ tenuisse. ita qz tal' forma ē p̄fracta tunc talis
 baptismus fact' in puero dz corrigi dz reiterari: ita qz tal' puer dz deferri
 ad eccliam e cathedra i fontē sacy mergi dz mōm' p̄uētū dz crismari: e

Circa lram p̄mo ē notandū. ex lra h̄r qz baptism' debet corrigi n̄ re.
 terari. **P**ro tuo sciendū qz sacra sunt duplicia. nam quedam sunt reit
 erabilia. **E**t anteq̄ determinatur de istis complete rememorādum ē pi
 us dictū vicz qz oē sacrm hz se sicut medicina. **E**t ip̄a medicina dz p̄cedere
 re morbo. vñ septē s̄ sacra p̄pter septuplicē lesione peccati. vñ lesio pec
 cati est duplex. nā qdā ē lesio p̄ener qdā culpe. **L**esio culpe ē triplex. quia
 aut ē lesio pcti original' aut ē lesio pcti mortaf' aut ē lesio pcti venial'. **E**t
 h̄ac tripticē lesionē dat triplex sacrm. nā p̄tra morbo pueri pcti origial'
 dat baptism' qz baptism' ē p̄t deletōem pcti originalis. **C**ontra sc̄dm
 morbo i pcti mortaf' dat p̄na e p̄fessio que delent omne pctm̄ mortale

Summula Raymundi.

Sed cōtra terciū morbū p̄ctivenial̄ dat̄ v̄nctio extrema q̄ delect̄ oia p̄ctā venialia. sed lesio siue p̄ctā pene ē q̄duplex. vel talis sit ex ignorantia vel ex malicia vel ex cōcupiscētia vel ex p̄nitente ad peccādū. Et cōtra hūc q̄d: r̄u p̄licē morbū dat̄ q̄duplex sac̄m. Nā cōtra p̄m morbū iḡrātīe dat̄ sac̄m ordīs. q̄ in ordine dat̄ grān r̄ōfirmatio illum natōis et discretōis. q̄z ordīa eius d̄z h̄re grām et scientiā discernēdi inter bonū et malū sic q̄ bonū doceat ut oparie exēq̄t malū doceat ignere. Contra s̄m morbū malicie dat̄ sancta eucharistia. q̄z sac̄m eucharistie est origo ois dignitatis et bonitatis: Contra terciū morbū concupiscētie dat̄ m̄rimoniū vt p̄ hoc sac̄z remōueatur inordinata concupiscētia. Sed cōtra morbū p̄nitat̄ ad peccādū datur sac̄ra confirmatio. iōrt̄ ipi cōfirmati nō sint ita p̄ni ad peccādū vt h̄us. q̄z in tali sac̄o datur grā confirmatōis ad bonūz cū h̄ibi dat̄ retar̄ datio ad malū. Tūc ad p̄positū ē d̄dm q̄ sac̄a s̄duplicia. sc̄z reiterabilia et irriterabilia. Qū tria sunt sac̄a irriterabilia. sc̄z baptisimus. cōfirmatio. et ordo. q̄z in talib̄ sac̄is imp̄m̄it̄ character indēbilis. Sed sac̄a reiterabilia s̄ q̄ttuor. vt cōfessio. eucharistia. m̄rimoniū. et extrema v̄nctio. q̄z in eis non imp̄m̄itur character indēbilis.

¶ Secūdo notat̄ vt hoc p̄nomē ego n̄cario apponat̄ in forma baptisimi. Et videt̄ q̄ nō. q̄z in om̄ib̄ p̄ p̄one cert̄ intelligit̄ n̄tis. vt p̄z p̄ Discipulū p̄ minoris. sed baptizo est v̄bū p̄me p̄one. q̄ in eo intelligit̄ cert̄ n̄tis et p̄ cōfēs̄ns nō erit necessariū exp̄mere illud p̄nomē in forma baptisimi. Ad hoc r̄nr p̄ distinctōem q̄ q̄bā de necessitate sunt baptizandi et q̄bā s̄p̄de necessitate baptizātis et que bā de necessitate forme baptisimi. modo ad hoc dubiū r̄nr q̄ hoc p̄nomen non est de necessitate baptizādi nec etiā sit de necessitate forme baptisimi. sed est de necessitate baptizātis et r̄o h̄us est ista. q̄z p̄ h̄ p̄nomē ego exp̄m̄it̄ intentio baptizātis vt ip̄e baptizās iuelit̄ facere illa que facit eccl̄ia. q̄ illud p̄nomen ego non d̄z c̄mitti.

¶ Tercio notādū. dubitaret̄ q̄s vt̄z in om̄i lingua aliq̄s p̄t baptizari. Ad h̄ dubiū r̄nr q̄ sic. q̄z q̄libet p̄t baptizare in sua lingua vulgari et sic grec̄ in sua lingua p̄t baptizare. Et sic Bohem̄ Slav̄ Polon̄ Dac̄ et sic de alijs et hoc t̄pe necessitat̄. sed ip̄e sacerdos cuiuscunq̄z ideomat̄is fuerit s̄ d̄z baptizare p̄uey in lingua latina.

¶ Quarto notādū vt̄ hoc v̄bū baptizo p̄t omitti sic q̄ loco cuiusponat̄ h̄ x̄vum mergo. Ad h̄ r̄nr q̄ n̄. q̄z illud v̄būz mergo h̄z io se p̄l̄ q̄ ly baptizo ex eo q̄ mergo et baptizo non s̄synonima. q̄z ois baptizat̄ ē m̄r̄sus et nō econuerso. ois m̄r̄sus est baptizat̄. q̄z mergo et baptizo non s̄synonima. Et eo q̄ d̄nt̄ sicut maḡ commune et min̄ commune. idō loco illi? (q̄d ē baptizo) nō poni mergo vt̄ d̄do. ego mergo te in nōie p̄ris et filij et sp̄s̄san̄ et̄i. Sed d̄z dici. ego baptizo te. et̄.

¶ Quinto notādū. dubitaret̄ aliquis v̄trū loco illi? p̄nōis re posset p̄ni nomen p̄p̄iū vt̄ sic d̄do. ego baptizo Henricū in nōie p̄ris et filij et sp̄s̄san̄ et̄i. Ad hoc r̄nr q̄ non. et r̄o ē ista. q̄z p̄p̄a nōia s̄b̄ diuersis concept̄ib̄. p̄p̄ositionib̄ h̄cant̄ confusē. sed p̄nōia h̄cāt̄ certe. Et cum in baptisimo intentio baptizāt̄ d̄z dirigi in certū v̄nicū suppositum indiuisibile. igit̄ p̄pter gr̄e talem certitudinē debet exp̄m̄i hoc p̄nomen te. Et loco illi? p̄nōis te non debet poni nomen p̄p̄iū.

folio. xlvi.

Sexto dubitaret q̄s. vtz sic posset poni forma baptismi. Ergo baptizo te in noib⁹ p̄risz filij: sp̄ssancti. ex q̄ tres sp̄sone diuersa hntes noia: scilz p̄r z filij z sp̄ssctus. Providet q̄ dz dicit. ego baptizo te in noib⁹ p̄. z fi. z ff. Ad hoc r̄r q̄ nō dz dicit in noib⁹ in plali nūero. Sed debet dici in nomie in nūero singulari. Et rō hui⁹ est ista. q̄ vñ ē baptism⁹ vñ ē ds z vna est fides vna est ecclesia extra quā nullus saluatur: vt p̄z in delumina trinitatez fide catholica. firmiter credim⁹ z f̄l̄r p̄fitemur oēs. modo illa vnitatis essentie signatur p̄ istum abltm̄ singulari numeri. scz. noie. z ḡ debet dici in noier non in noibus.

Septimo notādū. dubitaret q̄s vtz intētio baptizāt. sit nēcāria ad baptismū. Et videt q̄ sic. q̄ fm̄ b̄tm̄ Augusti. bona intētio req̄rit ad bonū opus. ḡ et intētio nēcārio req̄rit ad baptismū. q̄ ibi exercet op⁹ optimū. Sed in oppositū ē bt̄s Aug⁹ in q̄dā omelia sup̄ Joannē vbi dr. accedat v̄borum ad elemētūz sit sac̄m. vbi vult q̄ ibi non sit nēcāria intentio. sed solum v̄borum platio. Ad hoc dubium r̄ndetur q̄ intētio req̄ritur p̄p̄ reuerētia sac̄ri. Vnde est sciēdum. q̄ intentio ē duplex. scz. ḡnālisz l̄p̄eālis. Intentio generalis q̄n̄ ip̄e baptizans intendit facere illud qd̄ ecclesia facit. licet non credit eē verum quod ecclesia credit. Et ex hoc patet. q̄ in fidelis v̄t iudeus vel hereticus p̄t baptizare dum habeat intētiōem ḡnālem. Et ista intentio generalis sp̄ exigit z requirit ad baptizātē. Alia est intentio sp̄eālis: ē ista q̄ ql̄bet credat q̄ baptismus h̄yrtutem delēdi peccata. Et ista non semp̄ requiritur. Et sic ad autoritatē b̄ti Augustini dr. q̄ licet non exp̄mit intētiōem ḡnālem. t̄n̄ ibi eque bene vult illā. Et sic h̄ argumētum non valet. bt̄s Aug⁹. non exp̄mit intētiōem ḡnālem. ḡ nō req̄ritur intentio ḡnālis ad baptismum. q̄ ibi arguitur ab autoritate ne ḡtue q̄n̄a non valet.

Octauo dubitat. z ponat talis casus q̄ sint duo pueri filij q̄ inueniuntur in certo loco. vñ illoz ē baptizāt⁹ z alter nō. sic q̄ dubiū ē q̄s illoz sit baptizāt⁹. tūc q̄rit vtz ambo dñt baptizari aut nō. v̄ videt q̄ non. q̄ si ambo baptizarent. tūc alter eoz bis baptizaret qd̄ nō p̄t fieri fm̄ p̄s dicitur. q̄ null⁹ debet bis baptizari. ex eo q̄ illud sacramētūz est irriterabile. **I**n oppositū arguit sic. si null⁹ eozum baptizaretur. tunc vñ eoz māneret non baptizatusz per p̄ns aia ist⁹ eternalr̄ dānaret. p̄pter carentiam baptismi quod t̄n̄ maxime esset inconueniēs z absurdum. Ad hoc ē dōz q̄ isti pueri sic filij inuēti ambo debeāt baptizari. p̄pter iacōueniēs qd̄ ex h̄ possit seq̄. Si vñ eoz non baptizaretur puta qd̄ aia ei⁹ possz eternalr̄ dānari. ḡ tutius ē ip̄m hoiem bis baptizari. q̄ eternalr̄ dānari siue fidesz ch̄ristiānā ignorare. ḡ ad remouēdum talem incertitudinē. tunc ambo dñt baptizari. Et si p̄t eē aliq̄ discretio inter pueros. tunc ip̄e baptizans nullo debet baptizare aliquē bis p̄pter rōem p̄s tactā. Sed aliqui sic r̄ndent. q̄ isti pueri sic inuēti ambo debeāt baptizari. Et hoc debet fieri s̄b p̄d̄tione. vt sic dōz. Si non es baptizatus. tūc ego baptizo te in noie patris z filij z sp̄ssancti. Et hoc sit. p̄pter securitatē. q̄ tuti⁹ est hoiem baptizari bis. q̄ non fieri ch̄ristianū.

Ultimo est notādū. dubitaret q̄s vtrū baptismus sit melius a sacer dote bono vel malo. Ad hoc est dōm. q̄ baptismus necq̄ meliorat per bo⁹

Summula Kapmundi

nū sacerdotē neq̄ peiorat̄ p̄ malū sacerdotē. sed tñ tutiorz securior est bñ
p̄sūm̄ a bono sacerdotē q̄ a malo. qz de' exaudit citi' p̄ces bonoz q̄ ma
loz. Et tuncylteri' d̄t qz baptizatus nec meliozat̄. nec peiozat̄ p̄ baptizan
tem dum nō p̄ fo: mā' yboz obf̄uat. qz efficacia baptismi' f̄sistit in factō.
z non in baptizate siue in sacerdotē.

.i. null' puer s' sancto baptisinate

Nullus abortiuus in sacro fonte renatus

.i. in cimiterio .i. testā

Intra sancta loca sepeliri debet vt air lex

.i. puey nō mortuū ḡngit s' puer

Uxor abortiuum tua si parit licet ille

.i. pui t̄pis s' tūc illa

Temporis exigui legem seruabit eandem

s' legē s' puey genuisset

Quā seruaret si matuy peperisset

Nic autor ponit sc̄dam cautelē circa baptismū oñdēs q̄bz fieri circa
pueros abortiuos in baptizādo. z hoc p̄ modum doctrine q̄ talis ē. si alii
q̄s puer abortiu' n̄ baptizat'. tūc talis nō d̄z sepeliri in cimiterio. qz sicut
lex eius canonicū dicunt. tūc nullus debet sepeliri in cimiterio nisi fuc
rit baptizat'. Quidē s̄dit m̄gr̄ ponendo aliud documentum circa ba
ptisimū oñdēs qualr̄ p̄sone imp̄gnate se debeant regere post pt̄r d̄t qz si
aliqua mulier generat puey abortiuū ita qz ante matuy t̄ps puer d̄ ma
trice exiuit. tūc ista mulier custodiat t̄ps puerperij quadraginta dieb'. ac
si puey matuy generasset.

Notādū p̄mo circa lrām. qz abortiu' est puer q̄ nō d̄u' p̄pleuit t̄ps natu
turale sue ḡnatōis. vt si ḡnaret uliq̄s puer z nō d̄u' t̄ps naturale p̄pleuisset
ille pner diceret abortiu'. vñ t̄ps naturale ḡnatōis. put cōiter s̄z nouem
mēses. nō si puer ḡnat' in septimo vel octauo mē. e. tūc ḡnatio d̄z rep̄tia
z puer ḡnans d̄z abortiu'. z talis puer abortiu' nō d̄z sepeliri in cimiterio
si mortu' ē post qd̄ abscindit̄ abyfo mat̄no. si at̄ viuit z postea baptizat'. ec
tūc post hoc mortū. tūc in cimiterio ē sepeliēd'.

Sc̄do ē notādū. qz q̄n abortiu' ḡnat' hoc est duplr̄. vel em̄ ille ē aiat' vel
nō. si nō est animat'. tūc nō d̄z sepeliri in cimiterio. Rō ē. qz null' ē sepeli
end' in cimiterio nisi hō. sed ille nō est homo. q̄ et̄ nō est sepeliēd' in ci
miterio. Si at̄ talis abortiu' ē aiat' hoc est duplr̄. vel em̄ ille ē baptizatus
vel nō. Si ē baptizatus. tūc sepelitur in cimiterio. Si nō est baptizatus.
tūc nō sepelitur in cimiterio.

Tercio notādū. diceret q̄s si m̄lier mortū in ptu añq̄ puer erit vteruz
maternū qd̄ ibi ē faciēdū an fruct' cū m̄re d̄z sepeliri aut nō. Ad hoc m̄r
qz talis m̄lier d̄z diuidit̄ fruct' viū d̄z exemi. ita qz saluabit̄ in vita. z post
hoc tūc fruct' d̄z baptizari. m̄r at̄ debet in cimiterio sepeliri.

Quarto ē notādū. qz h̄ ē qz pueri nō baptizati n̄ d̄nt in cimiterio sepe
liri s̄z extra cimiteriū. Rō ē. qz q̄n intrāt regnū celoꝝ nō d̄nt locari inter
corpa fidelium. qz infidelium cū fidelib' nō erit p̄mirtio. s̄z aie taliuꝝ pueroꝝ
nō pueniūt ad regnū celoꝝ. qz dixit ch̄s ad illicōdemū nisi quis renat'.

Summula Baptumundi

est necessaria. et quod non per primum non variat baptismum. sed per secundam. Ex^o de primis. ut si aliquis baptizaret sic diceret. ego baptizo te in nomine patris et tibi euenis tuffis. tale cessante ulterius diceret. et filius spiritus sancti: tunc adhuc puer esset baptizatus. Ex^o de secunda. ut si aliquis diceret. ego baptizo te in nomine patris et filii: et faceret tunc impositionem et diceret ad ministrum suum. porrige mihi librum vel aquam calidam postea immergeret et diceret et spiritus sancti. tunc talis puer non esset baptizatus. Et ratio est. quod ibi forma baptismi esset fracta.

¶ Sexto videtur baptismum quantum ad transpositionem. ut si aliquis sic baptizaret in nomine patris et filii et spiritus sancti. ego baptizo te. et si aliquis hoc faceret ex simplicitate et deuotione tunc talis puer credit esse baptizatus. Si autem non faceret ex implicitate. sed propter hoc quod velit inducere errorem. tunc talis puer non est baptizatus. Sed nota verba transposita id est sancti. ibi videtur quod talis puer sit baptizatus. Ad hoc non dicitur. quod illud dicitur Aristotele. scilicet de perihermenias habita tem in logica de propositionibus. non autem in theologia. quod theologia non restringitur per illas regulas.

¶ Et nota dicitur circa formam baptismi. Si diceret aliquis sic baptizabo puerum. ego baptizo te in nomine christi. tunc dubitatur. utrum talis puer sit baptizatus. aut non. videtur quod sic. quod ita baptizauerunt discipuli in primitiua ecclesia. scilicet in nomine christi. Quorum successores sunt sacerdotes. videtur quod talis puer sit baptizatus. Ad hoc dubium non. quod talis puer non est baptizatus. Et ad rationem quod illud fuit necessarium in primitiua ecclesia. quod quicumque profitebatur hoc nomen christi. ille baptizabatur a discipulis. sic autem non est nunc. quod iam debet teneri forma ipsius ecclesie debet quod plus dicitur. Et licet sic dicitur. quod talis puer non sit baptizatus. et ratio assignatur. Quod ille sic baptizans peccat contra formam baptismi institutam a sanctis patribus.

¶ Ultimo est notandum: diceret aliquis sic baptizabo. ego baptizo te in nomine trinitatis vel in nomine trium personarum. Tunc dubitatur. utrum talis puer esset baptizatus vel non. Respondetur. quod talis puer non esset baptizatus. Et ratio est ista. quod ista non est forma quam Iesus christus instituit. ut habet Mattheus. vltimo. Quia docete omnes gentes etc. Sed tamen sancta trinitas ita bene implicite potest inuocari.

.i. infantem   s^o sacro tribus vicibus

Si puer mergitur in fonte ter et nihil addes

.i. forme baptismi   .i. non baptizatus

Verboz forme manet illorum puer iste

aplicet s^o a ter s^o baptismi

Quauius assistat qui verboz seriem dat

¶ In ista parte magister ponit quantum documentum de ipso baptismo dicens. Si aliquis baptizaret puerum et mergeret ipsum tribus vicibus et omitteret formam verborum ille puer non esset baptizatus. et quod plus est firmum asseret quod profert formam verborum adhuc puer non esset baptizatus. Et ratio est ista. quod si alter diceret verba. tunc illa verba non proficerent. nec aliquem effectum inducerent. quod dicitur beatus Augustinus. apponendum in ad elementum. tunc erit sacramentum. et sic ille baptizans si omittet verba. tunc maneret solum aqua.

¶ Circa litteram notandum: auctor dicit in littera. si puer immergitur. verba non proficere

runtur. tūc talis pmanet nō baptizat⁹ siue illotus. ¶ Pro quo sciendum q³ tria requirunt⁹ circa baptismū. Prīmū ē debita vborū platio. Scđm est ipsius infantis immerfio vel aq³ supēffusio. Terciū est intētio. scz⁹ ipse ba ptizās intēdit facere id qđ facit ipsa ecclia. z⁹ si vñū illoz defuerit. tunc ba ptizām viciat. i. q³ ipse puer manet in baptizatus.

¶ Notādū scđo p⁹ modū dubij. z⁹ ponat casus q³ sint duo hoies quoz vn⁹ imergat puer z⁹ alter pferat vba z⁹ ponat vteri casus possibilis q³ hoc fit tpe necessitatis. ita q³ sint duo sacerdotes quorum vn⁹ est face⁹ mutus. z⁹ ille immergat puer. z⁹ alter sit carens manib⁹ z⁹ ille formā vborum pferat tunc dubitat. vtrum talis puer fit baptizatus aut non. Et videtur q³ sic. q³ talis puer fit baptizatus. q³ sine isto sacramento null⁹ p⁹ saluari: vt patet ex dicto Euangelijs allegato. Rñdetur ad hoc dubium. q³ tal⁹ puer non est baptizatus. quia ad baptizatem tria requiruntur. Primo. q³ ibi sit debita vborum platio. Secundo q³ immergat. Tercio q³ intendit facere hoc quod ecclia facit. nō cum vnum illoz defuerit tunc puer nō est baptizatus. sed in p⁹ senti cā vnum illoz deest. scz⁹ debita vborum platio. sicut in mutō. ergo talis puer manet nō baptizat⁹. Alij autē doctores rñdent q³ ideo talis puer manet in baptizat⁹. q³ immersio z⁹ platio vborū bñt fieri ab vno sic non fit hic. g. zc.

¶ Tercio notādū. ponat q³ duo circa fontē pferent vba. sic q³ ambo bis cūt. ego baptizo te in noie patris z⁹ filij: spū sancti: cū v⁹ solum immergat tunc dubitatur. vtz talis puer est baptizatus. Et videt⁹ q³ non fit baptizatus. vel illi dicunt nos baptizam⁹ in noie pa. z⁹ fi. z⁹ fl. vel dicūt ego baptizo te in noie pa. z⁹ fi. z⁹ fl. Si pmo⁹. tūc non h⁹ debita verba baptismi quā ch⁹ instituit. Si scđo⁹. tūc puer bis baptizaret. z⁹ q³ baptismus est sac⁹ m irriterabile. g⁹ videtur q³ talis puer non fit baptizat⁹. Ad hoc dubiū rñr. q³ talis puer est baptizatus. sed tunc ad rōem d⁹. qñ d⁹ vel debet dici nos vel ego. Rñdetur. q³ non d⁹ nos. sed quilibet illorum dicat. ego baptizo te. zc. Et sic iste vicin⁹ pferens vba z⁹ cum hoc immergēs baptizat Sed tñ hic quidam rñdent s⁹ cautela sic. q³ si vnus citi⁹ diceret. ego baptizo te q³ alter. tunc ab illo qui citius dixerit. talis puer esset baptizatus z⁹ nō ab alio. quia sac⁹ m baptismi est irriterabile. Sed hoc non bene valet: quia si alians diceret citius illa vba z⁹ non immergeret. tunc ipse puerum non baptizaret. sed solum immergens.

¶ Quarto. vtrum iude⁹ vel infidelis p⁹ baptizare. ¶ Et videtur q³ non nam quicumq³ est p⁹ cisus ab ecclia. ille nō p⁹ baptizare. sed iude⁹ est h⁹ mo⁹ ergo zc. Consequentia tenet de se. filij z⁹ maior. Sed minor patet p⁹ dictū p⁹ pheticū vbi d⁹. Nolite sanctū dare canibus. Sed in oppositū ē dutor p⁹ sens p⁹ illud qđ pus dixit a quocunq³ posse sumere baptismū. Ad illud dubiū rñr. q³ ipse iudeus potest baptizare. z⁹ hoc est verum si ipse intendit facere hoc qđ intendit ecclia facere. z⁹ cum hoc pferet debitam platiōem verborum z⁹ immergat puer. ita tñ q³ hoc p⁹ mittitur ab ecclia tpe necessitatis siue causa necessitatis. q³ sine isto sacramento null⁹ p⁹ saluari Sed tñ ipse iudeus non p⁹ baptizare ex officio: ex autoritate. vt p⁹ bauit argumentum. Sed tunc ad rōem autous hic in littera d⁹. q³ autoutas ei⁹ intelligitur de articulo mortis. sed nō quo ad autoritatē vel quo ad officiū

Summula Raymundi.

Alij autē aliter rōdēt ad rōem. q̄ aliquē eē p̄cisum ab ecclia intelligitur dupl̄. Uno° quo ad vinculū charitat̄; sic ip̄e iude° p̄cisus ab ecclia romana est. Alio° quo ad vinculū vel unionē baptismat̄; sic ip̄e iude° non est p̄cisus ab ecclia.

¶ Ultimo notādū p̄ modū dubitatōis. vtz diabol° possēt baptizare alio quē. Et arguit q̄ sic. qz quicūq; debite p̄fert̄ yba et alia req̄sita bñ facit ille p̄t baptizare. sed diabol° p̄t oia ista facere. cū ip̄e vocat mille artifer. q̄ p̄t baptizare. Ad hoc dubiū rōdēt. qz diabol° nullū p̄t baptizare. et hoc p̄bat aliquib⁹ rōnib⁹ sic. Prima ē. quicūq; baptizat ille p̄dēt bonū et h̄ debi tā formā yboz et oia nēario requisita ad tale officium. sed diabol° nō est hmōi. q̄ r̄c. Alia rō. null° p̄t baptizare nisi hō. nā dñs dixit in Euangelio. **¶** Et docete oēs gentes. et illa yba dixit discipulis suis et successorib⁹ discipuloz. sed diabol° non est homo. neq; successor discipuloz. q̄ nō p̄t baptizare. Tercia rō seq̄tur ex p̄ma et est ista. ois baptizās debet p̄dere bonuz sed diabol° non p̄dēt bonū cū sit sp̄s malignus. q̄ et non debet baptizare. Et licet diabol° diceret debita formā yboz. tñ in hac forma nō p̄ntendit bonum. q̄ nō baptizat. **¶** Sed diceret: quare hō baptizat et nō diabolus. R̄idetur q̄ ideo. qz sicut hō fuit cā mortis vel sicut hō mortificatus fuit p̄ hoīem. ita d̄viniificari et recōciliari p̄ hoīem et non p̄ diabolū seu p̄ sp̄m malignū. q̄ baptizat hō et non diabol°. Alia rō. qz sicut hō est cā gñatōis realis. sic et d̄r cā gñatōis sp̄ualis. scz. chr̄s p̄ncipaliter a quo sacra fluxerūt. cui⁹ minister ē hō sacerdos; q̄ hō baptizat et nō diabol°. Sed tūc ad rōem q̄ d̄r. q̄ p̄fert̄ yba et oia que req̄runt ad baptismū. ille baptizat. scz diabol° p̄t facere hmōi. q̄ r̄c. maior ē negāda. qz ibi maxime req̄runt intētib⁹ bona. mō notū ē qz diabol° nō intēdit illud quod ecclia intendit: et ideo non p̄t baptizare.

.i. puer s° baptismat⁹ .i. effunde. s° baptismat⁹
Infans in fontem si stercozat eice fontem
 s° infans s° fontē .i. non ē faciēda effusio
Si dimittit in hunc vzinam questio non est

¶ In ista pte determinat de negligētia recuperanda circa fontē baptismi. Et dividit illa ps in duas In p̄ma facit hoc qd̄ dcm̄ ē. In sc̄da docz sp̄aliter q̄r pueri sint baptizādi Sc̄da ps. ibi (intētio puero) Prima ps adhuc in duas. nā p̄mo facit autor qd̄ dcm̄ ē. Sc̄do ponit tres cautelas circa negligētiā baptismi obfūdās. ibi (Si puer egreditur) Quātum ad p̄mū autor. vult. si aliquē puer⁹ p̄tingit in fontem baptismat⁹ stercoza mittere. tunc talis aqua ē effūdēda. Sed si aliq̄s puer in hanc aquā baptismat⁹ vzinaret. non ē nēcī ip̄am effundere.

¶ Circa hāc p̄mo notādū. qz littera d̄r notāter aqua baptismat⁹ debet effundi. et hoc est intelligēdum de cāu p̄dicto. puta dum ip̄e puer emittit stercoza in fontē ip̄ius baptismatis. Et hui⁹ rō est. qz puer baptizāndus debz baptizari in munda aqua. vt h̄r ex dicit̄ Ezechie. xxxvi. vbi d̄r. et effundēs sup̄ vos aquā mundā et mundabimini ab omnib⁹ iniquitatib⁹. sed si puer stercozat in aquā. tunc non eēt munda. et ideo talis aqua d̄z effundi

anteq̄ alij pueri in aq̄ illa baptizatur.

Sed notandū. q̄ hic aliqui doctores dicunt q̄ tota aq̄ nō ē effundēda in cāu p̄dicto. sed t̄m hoc fieri cū modica aq̄. sed hoc nō videt̄ eē de intē-
tione autoris. et iō aq̄ totaliter debet effundi: secreta de nouo alia p̄scra-
ri in fonte. Sed diceret aliqs. t̄m solū in festo pasche p̄theocostes d̄ fieri
p̄secratio baptismi. sic illd̄ p̄z ab nrām expieatis. q̄ videm̄ solū hoc fie-
ri annuatim in ecclia dei p̄ illa festa. R̄nr. q̄ non solum in festo pasche
p̄theocostes p̄t̄ p̄secrari baptismū. sed et̄ in quocunq̄ alio tpe. sed t̄m h̄ d̄z
fieri secreta ne oziat scādalum in p̄p̄o.

¶ Tercio notādū. in euāgelio d̄r. nisi q̄s renat̄ fuerit ex aq̄ sp̄sancto. n̄
p̄t intrare regnū dei. Joh. 3. Ex isto dicto colligit̄. q̄ nemo p̄t saluari abs-
q̄ isto sac̄o. sc̄z. baptismi. Ibi aliqs̄ posset dubitare vtz̄ possimus sine
baptismate saluari. Et videt̄ q̄ non vt̄ patuit ex dicto euāgelij iā p̄lega-
to. vbi d̄r. nisi q̄s renat̄ fuerit etc. ¶ Sed in oppo^m arguit̄ sic. sancti in no-
centes non fuerūt baptizati in aliquo liquore aqueo. et t̄m saluati s̄t. ḡ etc.

¶ Et ex alio grāmaticiz̄ r̄hetores quos p̄uertit̄ bt̄x̄go katherina non s̄t
baptizati in aliquo liquore. et t̄m salui facti s̄t. ¶ Et bt̄x̄bo Maria non ē
baptizata in aliquo liquore. et t̄m salua facta ē. iō illud dcm̄ euāgelicū p̄s
allegatū apparet s̄m.

¶ Ad hoc dubium r̄ndēdo bicā. q̄ baptismū ē triplex: d̄ quo p̄s dcm̄ ē
sc̄z. fluminis. flaminis. et sanguinis. Ex hoc dicto patet q̄ sc̄i innocētes
sunt baptizati in sanguine. non loquendo sed moriendos̄ fessi sunt: fide
catholica dotati: cum qua vitam eternam meruerunt. Sed virgo Ma-
ria fuit baptizata in sp̄sancto. quod patet in Euāgelio. Luce. ij. vbi dicit̄
sp̄s̄ctūs̄ sup̄ueniet in te. Sed r̄hetores et doctores quos sc̄t̄ virgo kathe-
rina p̄uertit̄ sunt baptizati igne et sanguine. Et in autoritate Euāgelica
iā p̄legata ly (r) debet glosari p̄yel. vt̄ dicendo sic. nisi quis renatus fu-
erit ex aq̄ et̄ id est vel sp̄sancto. non p̄t intrare regnum celorum. Vel in-
telligit̄ q̄ hoc fit solum tpe optuno. sed tpe necessitatis solum fit p̄ sp̄ri-
tum sc̄m.

¶ Ultimo notādū p̄ modū dubitatōnis. vtz̄ q̄s seipm̄ possit baptizare.
Et videt̄ q̄ sic. nā d̄r de quodā iudeo. q̄ ip̄e seipm̄ baptizauit tpe nēcitat̄
et saluus fact̄ est. igit̄ videt̄ māifeste q̄ aliqs̄ p̄t seipm̄ baptizare. R̄ndet̄.
q̄ nullus p̄t seipm̄ baptizare. q̄ iste qui seipm̄ baptizat non p̄t suare des-
bitā formā. q̄ nēcario requiritur diuersitas p̄sonaz̄ sic si ibi sint plures p̄so-
ne. q̄rum p̄ma intelligitur in illo p̄nomine ego. et secunda in illo p̄nomi-
ne te. Et hoc māifeste declaratur in simili. Nam sicut in generatōe rea-
li est. pariformiter etiam est in generatione spiritali. sed in generatione
reali homo non p̄t seipm̄ generare. igitur in generatione spiritali nullus
homo p̄t seipm̄ baptizare: Maior vero est nota per sufficientem similitu-
dinem. Sed minor p̄z de se. q̄ si sic. tunc idem esset generās̄ generatus.
cāe causatum. et esset aliquid antequā fieret. et sic idem generaret seipm̄:
quod est s̄m̄ contra omnes p̄hos. Sed tunc ad rōem q̄n̄ d̄r de iudeo q̄
seipm̄ baptizauit. r̄ndetur. q̄ hoc non fuit p̄ baptismum fluminis. sed p̄
p̄ baptismum flaminis. q̄ ip̄e habuit tātā contritionem. ita q̄ deus remi-
sit ei om̄ia p̄ctā sua.

Summula Raymundi.

.i. infans exit disposit⁹ ad mortem

Si puer egreditur ventrē matris moriturus
nō pōt gñari .i. totalit

Et nequeat nasci totus pars corporis illa

s^c tale mēbz pueri p^suetudo

Si caput est tibi aqua baptisetur velut est mos

s^c in ptu s^c mīe

Si mater moritur puer excindatur ab illa

debil⁹ .i. puer nō debito tpe nat⁹ .i. aq̄

Infirmus vel abortiuus baptismatis vnda

.i. asp̄gat .i. nō baptizat⁹

Ter perfundatur ne immensus moriatur

.i. p̄gelata s^c aq̄ scz q̄ puer asp̄gat trib⁹ vicib⁹ cū aq̄

Si glaciata sit hec formam teneas modo dictam

Circa autōr ponit s̄m documentū in quo docet negligentā q̄n bā recu-
perare circa baptismū. vult t̄m: Si puer vel infans q̄ debet nasci egredi
tur d̄ v̄tero sine de v̄tero m̄tis morte p̄uent⁹ z non p̄t tot⁹ nasci q̄d tunc ē
faciendū q̄ ille puer non ascriberetur d̄nātōi. Et hoc d̄t autor in lr̄a q̄
p̄s illi⁹ pueri que est egressa scz caput z non pes vel aliud mēbz. tunc ta-
le caput non aliud mēbz d̄z trib⁹ gutt⁹ aque asp̄gi apposita debita⁹
bz forma ad baptismū requisita. tūc erit baptizatus. D̄t debet caput
esp̄gi nō aliud mēbz. rō est ista. q̄ in capite p̄ueniunt q̄nq̄ sensus ho-
minūz tota v̄tus viget in capite. z idō caput tanq̄ mēbz dign⁹ d̄z asp̄-
gi trib⁹ gutt⁹ aquez non totaliter p̄fundi ne p̄ cautā fortitudinem aquez
effusionem illius puer decederet. q̄ si sic. tunc ille q̄ puez baptizaret fie-
ret homicida. ex eo q̄ forte talis puer vixisset que ē vt sic ex nimia interfe-
cit p̄fusione. Deinde autor s̄bdit aliud documentū dicens. q̄ si mulier
impregnata morit. ita q̄ puer in ip̄a viuat. tunc ille puer d̄z exemi ab ip̄a
z debet asp̄gi trib⁹ guttis aque ne moriatur sine baptismo. habita tū de-
bita v̄borū forma ad baptismum req̄sita. Rō hui⁹ est. q̄ talis puer nō
est valde fortis. si q̄ tot⁹ mergeret in aquā. tunc posset causam mori inire
z sic illud quod est in remedium inuētum p̄uertere in supplicium. De-
inde autor itē s̄bdit aliud documentū dicens: si sacer s̄ns fuerit glaci-
alis p̄gelat⁹. tunc ad baptizandum puez d̄z teneri forma p̄dicta. scz. q̄ ta-
lis puer asp̄gat trib⁹ guttis aquez baptizans dicat. ego baptizo te in noīe
p̄ris z filij sp̄s sancti. z hoc p̄pter rōem p̄us dictā. scz ne hoc q̄d ē in reme-
diū inuētum p̄uertere in supplicium.

Circa lr̄am notādū. nā sicut in littera habet d̄ egressu pueri ex v̄tero
materno p̄tialiter. ita q̄ debeat asp̄gi z baptizari statim si debilis est. ex h̄
tunc dubitat v̄z puer in v̄tero materno possit baptizari. Et videt q̄ sic.
q̄ aliq̄s sanctificat in v̄tero. q̄ etiā aliq̄s p̄t baptizari in v̄tero. Lenet p̄na p̄
locū a maior. q̄ si illud q̄d minus videt inesse inest. q̄ illud q̄d magis vi-
det inesse inest. sed maior est gr̄a sanctificatōnis q̄ gr̄a baptismatis. q̄ c̄.
H̄ns p̄bat. q̄ sc̄tus Joānes in v̄to matris fuit sanctificat⁹. Luce. ij. c̄. Res

folio .li.

ponderetur q̄ null⁹ in vtero p̄t baptizari. Un̄ est sciendū q̄ gnatio est dūplex. quedā est in vtero. ⁊ quedā ex vtero. gnatio ex vtero ē qñ aliq̄s nascit̄ in natiuitate siue qñ aliq̄s liberat̄ ex diabolica potestate. ⁊ h̄ sit in baptis̄mo qñ aliq̄s in vtero nascit̄. tūc adhuc filius ire est. ⁊ ḡ statim cuz nascit̄ ex vtero d̄z baptizari non in vtero. Rō ē ista. qz s̄m euāgelicā vitatē prius d̄zin vto nascit̄ post h̄ renascit̄ in baptis̄mo. Et p̄ hoc ad rōem d̄z. qz aliq̄s sanctificat̄ in vto hoc ē ex lege sp̄ali. s̄z qz aliq̄s baptizat̄ hoc ē ex lege cōi. Et tunc gnatio est in vtero qñ ip̄a aia infundit̄. ⁊ hoc est ex eo qz sacramētum sacrificandi non h̄nt nisi p̄tractū qui non sit ad puulū in vto exiitētem. ḡ requiritur opatio ministri vt infra patebit.

¶ Secūdo notādū. ex lrā h̄c h̄r d̄ pte egressa ex h̄ dubitat̄. vtz puer tūm in pte p̄t baptizari. ⁊ posito qz sic. tunc vlteri⁹ dubitat̄. vtz ille puer in parte p̄ncipali baptizat̄ post totalē gnatiōem debeat baptizari. vel vtz ille baptis̄m sibi sufficit. Ad h̄ r̄ndē. si nō tot⁹ puer ē egressus. sed solū in o pars p̄ncipalis sic caput. tūc tal⁹ puer d̄z baptizari hoc cū debita forma d̄boz baptis̄mi. ⁊ hoc in capite. ¶ S̄z diceret. quare solū in o caput d̄z baptizari. Ad hoc r̄ndē vt sup̄ d̄cm est. qz h̄ ē iō. qz in ista pte s̄ h̄oes sensus tū ex̄teriores q̄ interiores. Sensus em̄ exteriores s̄t q̄nqz. sc̄z. visus. audit⁹. t̄c. s̄t̄r̄ ibi s̄t̄ sensus interiores. sc̄z sensus cōis fantasia r̄ct̄s. ⁊ ip̄e infans plus tenetur baptizari in capite q̄ in alijs p̄tibus corporis. Et sic finalit̄ r̄ndetur ad questū sc̄z qñ querebat̄ vtz puer baptizat̄ in parte postea debeat baptizari in toto. ⁊ dicatur qz sic. sc̄z qz posita in toto est baptizābus tū ibi tali cautela d̄bozum sc̄z si non es baptizatus ego baptizo te in noie p̄ris ⁊ filij ⁊ sp̄s̄ sancti.

¶ Tercio notādū. auto: d̄t in lrā qz puer d̄z excidi a m̄re. ex hoc dubitat̄ vtz puer d̄z excidi a pte viuētē. vel agonizātē. vel moriētē. R̄n̄ si mat̄ viuēt puer non d̄z excidi ab ea. sed si m̄r mortua ēz p̄cipit̄ qz puer in vtero materno adhuc viuēt. tūc obstetricib⁹ d̄at tal⁹ cautela sc̄z qz m̄re mortua immediate ap̄iat̄ ei violentē os ne puer moriat̄. qz ex q̄ puer viuēt in vtero materno indiget inspiratōe ⁊ respiratōe. iō os m̄ris d̄z ap̄iri donec puer ex vtero excidetur.

¶ Quarto notādū. nā ex lrā et h̄r qz si puer sit infirm⁹ vel debilis seu abortatiuus. tunc nō d̄z mergi in fontē. sed d̄z cū aq̄ fontis aspersi ne sac̄m salutis fieret sac̄m piclitatōis. qz p̄ talē immerfionē forte puer moreret̄ ne ḡ hoc contingat datur illa cautio. sc̄z qz talis puer aspergat̄ trib⁹ gutt⁹ aque sac̄r̄ fontis. Ex quo tunc sequitur correlative qz immerfio aq̄ nō ē n̄c̄saria. ex eo qz puer abortiuus ⁊ alius puer infirm⁹ p̄t aspergi cū aqua. Vnde sciendū qz talis immerfio siue asperfio habz fieri trib⁹ m̄ois. Pri⁹ mo. qz talis puer baptizat̄ in noie trinitatis ad designādum qz tres s̄t persone in vna d̄a essentia. Secūdo iō immergitur ter. quia baptis̄m d̄elz om̄ne pecc̄m vel committit̄ cogitatione. vel locutione. vel ope. iō in signū illius puer trib⁹ vicib⁹ in fontē immergit̄ vel trib⁹ gutt⁹ aspergit̄. Tercio iō immergitur ter p̄p̄ trāsgressionē triplicis legis. sc̄z. legis nature. legis moysayce. ⁊ legis euāgelice.

¶ Item notādū. qz trio dant̄ in baptis̄mo. sc̄z. character in debilis. restitutio innocentie. ⁊ gratia. tunc ex hoc queritur an illa tria omnibus equalit̄

folio. lii.

baptizo te si tu es baptizatus. sed si non es baptizatus tunc ego te baptizo in nomine patris et filii et spiritus sancti. Et pro declaratione huius littere mouet tale dubium. Ponat quod inueniunt duo pueri quorum vnus baptizatus est et alter non tunc querit quid est faciendum in tali casu. quia si ambo baptizarentur. tunc vnus illoz bis baptizaretur. si autem solus vnus. tunc forte pertingeret quod puer baptizatus rebaptizaretur et non baptizatus manet sine baptismo. Ad istud dubium respondetur quod admodum supra responsum est: scilicet quod dicitur ambo baptizari sub hac forma quam docet hic autor in littera. videlicet si es baptizatus tunc ego non baptizo te. si autem non es baptizatus tunc ego baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti.

Item ponat quod sint duo gemelli generati. ita combinantur sibi inuicem mutuo tunc dubitat quod sit faciendum. scilicet. vter sint baptizandi sicut vnus puer vel sic duo. Si videtur quod si baptizandi non sicut duo. quia ibi est vnus corpus. sed baptizandi non sicut duo. quia ibi est vnus corpus. sed vnus baptizatus. et tamen semel baptizetur. Sed in oppositum videtur quod isti gemelli non sicut baptizandi sicut vnus homo. sed sicut duo. quia si talis homo habet plures pedes quod duo sunt plura capita quod vnus non est baptizandus sicut vnus. sed sicut duo: sic est hic. ergo. Item. Ad istud dubium respondetur sub distinctione. quia vel in talibus gemellis discernitur duplex anima vel non. Si ibi discernitur duplex anima. tunc debent baptizari sicut duo pueri. et hoc cognoscitur si ibi sit distinctio membrorum in capitibus. pedibus. et manibus. et ex hoc scitur quod ibi sint due anime. et tunc est verba doctrina autorum in textu declarata. scilicet quod primus baptizetur absolute. secundus autem sub illa distinctione est baptizandus. quod si non es baptizatus. tunc ego baptizo te in nomine patris et filii et spiritus sancti. Si autem ibi non est distinctio membrorum tunc bis baptizari sicut vnus homo.

Item notandum. quod sacramentum baptismi non debet reiterari propter multas causas. Prima causa est. quod non fiat error siue iniuria tali sacramento. nam in baptismo iterum impeditur character indebilis. modo si reiteraretur vel ergo tunc duo characteres impingerentur vel primus deleteretur: sed quolibet illorum est inconueniens. ergo ne talis inconuenientia sequeretur cauendum est ne hoc sacramentum reiteretur. Secunda causa est. quia illud sacramentum non debet reiterari ne detur alicui occasio peccandi. quia forte posset aliquis dicere. volumus adhuc expectare postea mittemus nos baptizare. quia sacramentum baptismi delet omne peccatum. et propter hoc sacramentum baptismi non est reiterandum. Tercia causa est ista. quia hoc sacramentum habet originem ex merito passionis domini nostri Iesu christi resurrectione eius. et quod christus semel passus est semel resurrexit. ergo tamen semel datum est illud sacramentum et non plures.

Item notandum pro modo dubij. quia querere posset aliquis. vter character indebilis in baptismo christi fuerat christo impressus. Ad hoc respondetur quod non. quia character indebilis disponit ad gratiam recipiendam. sed dominus Iesus christus in instanti sue generationis habuit plenariam gratiam. ideo non fuit necessarium quod ipse superfluis characterem indebilem. etiam talis character est ipse: vnus renascendum. sed christus nunquam renatus fuerat. ideo character ei non fuerat impressus. prout dicitur in epistola.

Summula Hammundi

Tultimo notādū: supra dictū est q̄ iude⁹ vel saracen⁹ p̄t baptizare. et tamen dubitat ibi qua fide baptizant: q̄ non in fide baptizātis: q̄ s̄ hinc fideles. nec etiāz baptizāt in fide p̄ntu m. q̄ forte et s̄ sunt infideles. ergo nescitur in qua fide hī baptizant. R̄r q̄ fides est triplex: vt dictū est sup̄ nā quodā est fides seminata. et est fides ecclie apostolorū que est dispersa p̄ totum mundū. et in hac fide baptizat hereticus et iudeus si intēdit qd̄ ecclia facere intendit. Alia est fides germinās. et est quando pueri baptizātur in fide suoy pentum. et sic iudeus vel hereticus non baptizat. Tercia fides est matura. que est bonis opibus corroborata. mō iudei vel heretici solum baptizant in fide p̄ma. s̄z in fide ecclie et hoc si intendūt facere quod ecclia intendit.

.i. festinās .i. ianua ecclie

Judeus currens cōrritus ad hostia templi

^{s^o iudeo} ^{baptismi}

Si sibi defuerit aqua p̄sbyter et moriatur

^{fiducie} ^{fides} ^{s^o iude⁹}

Firmiter in ch̄rlstū credens saluabitur ille

^{infectū. i. p̄p̄ ch̄r̄m} ^{.i. baptism⁹ sanguis}

Occisum ch̄risti pro nomine sanguinis vnda

^{mūdat. s^o originali. q̄i baptizat⁹. eēt aq̄ font⁹. s^o infect⁹}

Abluit a scelere quasi fonte renascitur ille

Superius autor determinauit de baptismo fluminis. Hic p̄r determinat de baptismo fluminis et sanguinis. Et diuiditur illa ps in duas ptes. Inā in p̄ma pte determinat d̄ baptismo fluminis et sanguinis. In secunda determinat de baptismo fluminis. ibi (Baptizare volens) etc. Quātum ad p̄imā pte vult autor q̄ si aliquis iudeus. vel pagan⁹ aut saracenus qui est p̄ritus p̄ peccatis suis currens ad hostium templi volens baptizari defuerit ibi aqua p̄sbyter et cum hoc talis firmiter credat in ch̄r̄m et moriatur ille ante baptismum. tunc talis sine dubio saluat. De inde autor s̄dit baptismū sanguinis dicens. si aliquis iudeus vel pagan⁹ infidelis currit ad eccliam credens firmiter in deo cupiens baptizari. et si talis in via interficitur cum gladio vel alio instrumento quocunqz p̄ nomine ch̄r̄i. tunc talis est baptizatus in sanguine suo et p̄p̄ suā bonā voluntatē. sine dubio saluabitur.

Circa irām p̄mo notādū. q̄ iudei s̄ incōstātes et eccliam dei maxime p̄sequentes. et q̄nqz ip̄is baptizatis ecōuerso intrāt iudaismū sp̄nēdo fidez ch̄r̄stianā. iō p̄ultū est q̄ iudei d̄nt p̄bari p̄ octo mēses volētes baptizari ad p̄scrutādū vtz ip̄i habeant integrā voluntatē et dām fidei charitatē ad d̄m̄ J̄hm̄ ch̄r̄m et vtz ip̄i errozē iudaicā velint dimittere. et s̄z ex p̄t post octauū mēsem d̄nt baptizari. sed si haberent infirmitatē magnā sic q̄ t̄io mēdū eēt d̄ eoy morte. tunc ip̄is credentib⁹ citi⁹ d̄nt baptizari absqz magna p̄batione. Et rō hui⁹ ē. q̄ maxime difficile est ip̄is iudeis pecuniaz attamen seu vlturātū dimittere. et sic necariū est vt p̄us p̄bant a n̄q̄ baptizantur p̄cipue q̄n s̄z sani.

folio. liii.

¶ Secundo ē notādū. q̄ baptism⁹ ē multiplex. scz. baptism⁹ fluminis. flaminis. n̄ie. r̄ penitētie. mō de baptismo fluminis. flaminis. r̄ sanguinis p̄us dcm̄ est. S; baptism⁹ p̄nie fit in articulo mortis. vt si aliq̄s cēt possit in articulo mortis. nō possit h̄re cop̄ia aq̄e si habuerit. p̄ritioem. tūc talis sine dubio saluabit. r̄ effect⁹ illi⁹ baptismi ē delere culpāz non penā. qz pena duat ad futurā. Sed tñ p̄ritio possit cē tāta. q̄ deleret oēm penāz culpā. Et h̄ est vey cū talis dolet intimo corde d̄ p̄cis. p̄missis. Et; aliq̄n talis p̄ritio deler tñ penāz non culpā. vt quidā doctores volunt.

¶ Tertio est notandū. ex quo vt hic iā dcm̄ est. baptism⁹ ē multiplex. scilz fluminis. flaminis. sanguis. r̄ p̄nie: tūc ex hoc possit aliq̄s sic instare. h̄ v̄ deē cōtra Ap̄lin ad ephesios sc̄ioybi d̄t. q̄v̄n⁹ ē baptism⁹ v̄na fides v̄n⁹ d̄s. Et si tñ v̄n⁹ est baptism⁹. sequit̄ q̄ baptism⁹ n̄ sit q̄duplex. p̄na nota est de se. fed. An̄s p̄z autoritate Ap̄st. Ad hoc r̄n̄r q̄ baptism⁹ cap̄it duos p̄r. v̄no⁹ p̄pe. alio⁹ imprope. p̄pe baptism⁹ req̄rit d̄. i. o. scz. ybar elementa talis baptism⁹ solum est v̄nus. r̄ p̄sistit in aqua r̄ sp̄s sancto. Et de tali intelligitur dictum Ap̄st̄i vbi d̄t. q̄v̄nus ē baptism⁹. Sed baptism⁹ imprope. est qui delet pctm̄ originale cum alijs si sunt. licet non sit in aqua r̄ de tali baptismo loquitur p̄sens lr̄a.

¶ Tē dubitat. vtz illa tria baptismata. viz. sanguis. flaminis. r̄ p̄nie p̄ne sufficere ad vitā et̄nā: Et videt q̄ nō sicut h̄r Joānis sc̄io. Nisi q̄s renatus fuerit ex aq̄. r̄c. mō tales baptizati s; baptismato sanguis p̄niez nō s; renati ex aq̄e sp̄s sancto. igit̄ nō intrabūt regnū dei. Ad h̄ r̄n̄r. q̄ nō soluz aliq̄s renascit̄ ex aq̄. s; et renascit̄ alio mō. qz aliq̄s renascit̄ baptismato sanguinis. aliquis p̄t renasci baptismato p̄nie r̄ filr̄ aliquis p̄t renasci baptismato flaminis. sed non illo mō. vt h̄r in Euāgelio Joānis. q̄ dcm̄ b̄ti Joānis n̄ est v̄le. sed est indefinitū. r̄ sic uāifeste p̄z. q̄ si baptism⁹ fluminis non p̄t haberi. q̄ tunc illa tria baptismata sufficiūt ad vitā et̄nā. sed si baptism⁹ fluminis p̄t h̄ri. tunc alijs nō sufficiūt.

¶ Tē dubitat. vtz illa tria baptismata imp̄mūt caracterē. videt q̄ sic qz baptism⁹ sanguinis imp̄mit gr̄am. igit̄ caracterē. An̄s nota ē d̄ multz sanctz qui saluati s; p̄ effusionem sanguinis. Sed p̄na p̄batur. quia si illd̄ quod minus videtur inesse inest. ergo illud quod magis videtur inesse in est. sed maior est gr̄a q̄ caracter. quia caracter imp̄mitur p̄pter gratiam. Ad hoc r̄ndet q̄ solum in baptismo fluminis imp̄mitur caracter. r̄ h̄ sit ex v̄y horum r̄ elementorum. Sed tunc ad rōem dicitur. q̄ caract̄ in p̄te dignior est gr̄a. qz caract̄ indebilis est. S; gr̄a abesse vel abesse p̄t etiā gr̄a caracter p̄petua est. sed gr̄a absolute n̄. Tē dubitat. q̄s tñ baptism⁹ sit maior vel fluminis. vel sanguis: Ad hoc r̄ndet p̄ distinctioem. q̄ baptism⁹ mus habet duplicē effectum. p̄m⁹ effect⁹ est a malo liberare. Secundus effect⁹ est ad bonū ordinare extensue quo ad istos effect⁹ baptism⁹ fluminis est maior vel melior baptismato sanguinis. Ratio est ista. qz plures liberat a malo. r̄ et plures saluātur baptismate fluminis q̄ sanguinis. qz vbi v̄nus moritur baptizatus in sanguine. ibi mille moriunt qui baptizantur in flumine. Secundo baptism⁹ fluminis est melior baptismato sanguinis. quia liberat hominem ab omnibus peccatis. scz. venialib⁹. mortaliibus. r̄ originalibus. Et tñ p̄ baptismum fluminis dat aureola. id est

Summula flagmudi

Essentiale premium & eternale si immaculatus custoditur. & cum h̄ impo-
 nitur caracter indebilis. sed p̄ baptismum sanguinis bene datur aureo
 la. sed non imprimitur caracter indebilis. & sic patet q̄ baptismus fluminis
 maior & dignior est baptismo sanguinis quia liberat plus a malo & etiam
 ad maius bonum ordinat. sed intensius baptismus sanguinis est maior q̄
 baptismus fluminis: quia baptismus sanguinis liberat a malo s̄m actum q̄
 s̄m potentia. baptismus aut̄ fluminis solum liberat a malo s̄m actum &
 non s̄m potentia. q̄ h̄o post baptismum fluminis itex potest peccare. s̄ post
 baptismum sanguinis non. S̄m quo ad sc̄dm effectum baptismus sanguinis
 est maior baptismo fluminis quo ad ordinatōem hois ad bonum int̄sue
 q̄ immediate facit aiā volare in regnū dei.

s̄ aliq̄ d̄cā

Baptizare volens mulier puerum ne caque quid

.i. cū q̄ s̄ puez etna glia

Qua baptizat habet. celesti luce carebit

s̄ puer puero

Fortius iste fides nec ei prodest mulieris

fides mulieris s̄ puer discretōis

Que sibi prodesset si peruenisset ad annos

ex̄is in v̄to m̄is renascit̄ p̄ baptismū

Non puer innatus in christo nascitur. vt si

mō mulierē .i. imp̄gnatā ex̄itē

Sam baptizares iudeam perturientem

tal̄ liq̄ tal̄ liq̄ tal̄ liq̄ s̄ ab istis

Non oleum vinum ceruisia nec liquor vllus

.i. pficit sacz ist̄. trib̄ pficit̄ baptismū

Supplet baptismum nisi sanguis spiritus vnda

In ista pte auctor regreditur super baptismum fluminis ponens q̄-
 dam documenta siue notabilia dicens. si mulier vellet baptizare aliquē
 puerum qui eēt in articulo n̄citat̄is positus. videlicet mortis & nō posset
 habere aquā. si tūc iste puer morit̄ absq̄ baptismo nō saluabit̄. Et si dice-
 res vtrum fides mulieris pdesset puero: Ad hoc r̄ndet magister in litte-
 ra q̄ non. quia fides mulieris non iuuat eū nec coopatur ipi quo ad sal-
 lutem. q̄ tamen iuuisset eum si puenisset ad ānos discretionis. & si viū p̄
 mansisset. tunc fides mulieris bene saluasset ipm. Deinde mgr̄ subdit
 alium documentum dicens. q̄ puer non nat̄ ex vtero non p̄t renasci in
 ch̄so. i. baptizari. licet m̄ ipius baptizetur: vñd̄ licet baptizaret iudea exi-
 stens impregnata. non tamen ob hoc baptizatur puer eius. Deinde ma-
 gister s̄dit p̄sequenter aliud documentum dicens. q̄ nullus liquor. vt
 dicitur. neq̄ ceruisia. neq̄ vinū. neq̄ medo supplet baptismū nisi sola aq̄
 Deinde mgr̄ s̄dit vñā additōem dicens. q̄ baptismus est triplex. scilicet
 sanguinis. sp̄s: & aq̄.

¶ Circa litteram nota. dubium est. que sit causa q̄ illd̄ venerabile sacra-
mentum baptismi debet fieri in munda aqua. Ad hoc respondetur q̄ cā
huius est multiplex. Prima causa est talis. quia aqua est purum elemē-
tū & simplex. & cum de gloriofus est simplex substantia. licz sit trinus in p-
sonis. idō ad designādum hoc tunc ois qui baptizatur in nomine sancte
trinitatis debet baptizari in liquore simplici. scz. aq̄. & non alio liquore. qz
alij liquores quodāmodo sunt mixti. quod sic declaratur quia ipa ceruissā ē
mixta ex aqua & farina ordij seu aliorum frumētorum. mēdo at ex melo
le & aqua oleum at compm̄itur ex diuersis seminib⁹ terre. scz. ex canopo.
ex papanere. ex nucibus. & c. Vinum at ex botris. & sic tunc p̄ q̄ hmōi
liquores non sunt ita simplices & puri sicut aqua. quare sequit̄ q̄ bap-
tismus debet fieri in pura aqua & non in alio liquore. Alia cā est talis. quia
aqua est maḡ cōmunis q̄ alius liquor. ideo ne aliquis haberet se excusa-
re de baptismo. ita q̄ dicat sic. vinum fuerat nimis p̄ciosum. & ceruissā n̄
potui habere. ideo puer māsit imbaptizatus. ne ergo illa occasio mala et
absoluta allegetur. tunc baptism⁹ fit in cōmuni liquore. scz. in aq̄. Alia cā
vicijs est ista. quia baptismus fuerat institut⁹ tpe passionis quādo mi-
sit emanare sanguinem & aquā de eius venerabili corpore. vt pt̄z in capis-
tulo. Cum marthe de celebratōe missarum. Et ideo in signū hui⁹ tūc ba-
ptismus adhuc fit in pura aqua. Quarta cā vltima est rōe efficacie. qz
aqua habet virtutem purgatiuam & virtutem caloris rephensiuam. & vir-
tutem trāsparentem & virtutem imaginis susceptiuam. & virtutem ignis ex-
tinctiuam: Nā ipa aqua primo habet virtutē purgatiuā. & hoc sic decla-
ratur. qz omne illud quod cum aliquo liquore alio maculatur illd̄ cū aq̄
abluitur p̄ aquam mundatur. vt patet de singulis. Et sic p̄pter virtu-
tem purgatiuam q̄ purgat immundicias tunc baptismus debet fieri in
pura aqua. quia recte sicut p̄ aquam deletur immundicia. sic etiā per ba-
ptismum deletur peccatum. quod sonat immundiciam mortale. Secū-
do aqua habet virtutem repressiuam seu rephensiuam caloris. quod sic
declaratur. quia frigiditas est p̄p̄a qualitas aque. & ergo sicut p̄ aqua res
p̄mittit calor. sic p̄ baptismum siue p̄ aquam baptismatis rephensiuam
mitigatur omne peccatum concupiscentie: quod peccatum multum abū-
dat in calore. Tercio aqua habet virtutem transparentem. quod sic de-
claratur. quia sicut radij solares penetrant. sic gratia diuina p̄ baptismū
penetrat corpus & animam. Et sic. quia sicut aqua est quoddam corpus
diaphonum & transparens. sic diuina grā nos circūdat & illustrat. Quar-
to aqua habet virtutem imaginis susceptiuam. qz aqua impunit̄ imagi-
nem vt apparet ad sensum & sic illa imago que est deformis p̄ pctm̄ origi-
nale. nec imago reformatur vel renouatur p̄ baptismum & mundat ab
omni pctō. Quinto vltimo habet virtutem ignis extinctiuā quod sic
declaratur. quia sicut aqua extinguit ignem. sic similiter baptism⁹ extin-
git oē pctm̄.

¶ Secdo notādū. dubitatur vtz aliqs̄ posset baptizari in terra. & videt̄ q̄ sic.
qz in illo posset aliqs̄ baptizari in quo ch̄s̄ Iesus redēptor & saluator n̄r
fuit sepult⁹. sed ch̄s̄ fuit sepult⁹ in terra. & videt̄ et̄ q̄ aliqs̄ b̄ns̄ licite pos-
set baptizari in fra.

Summula h̄apm̄undi

Ad hoc dubiū r̄r. q̄ null⁹ p̄t baptizari in tra. qd̄ sic declarā. qz̄ tra non ē materia baptismi. sed aq̄ pura: recēs: nā tra ē fer̄ oim̄ elementor̄ vt̄ dicunt naturales phi. Et̄ ex alio p̄. qz̄ ip̄a tra non h̄ vtutē purgatiuam. sed maḡ maculatiuā. igit̄ tra non p̄t eē materia baptismi. z̄ p̄ōis sequit̄ q̄ aliquis non p̄t baptizari in terra. Sed ad rōem r̄detur q̄ bene q̄ ad quandā similitudinem aliquis p̄t baptizari in terra. qd̄ sic declarā. quia sicut̄ ch̄rs̄ fuit sepult⁹ trib⁹ dieb⁹ in tra. sic et̄ ip̄e puer ter̄ dz̄ immersi vel aspgi cum aqua baptismatis.

Tercio notandū qd̄ dubitat̄. vtz̄ aliquis p̄t baptizari in sanguine. Et̄ videt̄ q̄ sic. qz̄ in illo p̄t aliq̄s baptizari in quo aliquis lauat̄ a peccat̄. sed aliquis lauat̄ in sanguine a peccat̄. ḡ c̄. Ad hoc dubiū r̄r: lz̄ aliq̄s rōna biliz̄ bene p̄t baptizari in sanguine. sicut̄ fuerunt sancti Innocentes baptizati q̄ plures alij martyres. tamen illud non debet fieri. p̄pter certas cās. Primo rōe necitatis. qz̄ sanguis nō p̄t sp̄ h̄ri. Secdo qz̄ sic. tūc multi excusaret̄ se d̄ isto sacro dicētes se non h̄re sanguinē. ne ḡ hoc at̄ingat. iō baptism⁹ p̄ponitur nobis in aqua: non in sanguine. Tercio rōe efficacie qz̄ sanguis non h̄z purgare. sed maḡ maculare. ḡ baptism⁹ p̄ponit nobis in aqua pura: recentique h̄z vtutem purgatiuā z̄ non in sanguine qui habet vtutem maculatiuam.

Quarto notādū. dubitat̄ vtz̄ aliquis p̄t baptizare in oleo. Et̄ videt̄ q̄ sic. qz̄ p̄ oleū designat̄ grā sp̄s̄ sancti. ḡ et̄ aliquis in oleo p̄t baptizari R̄r. q̄ null⁹ debet baptizari in oleo. z̄ rō ē ista. qz̄ oleū nō habet vtutē clarificatiuā. sed maḡ roboratiuā. vt̄ pus visum ē. ḡ sequit̄ q̄ in oleo non p̄t aliquis baptizari. cum illud in quo aliquis baptizari debet de necessitate debet habere vtutem clarificatiuam. et̄ ideo. qz̄ oleū non est materia baptismatis. quia oleum non habet vtutem purgatiuam. ideo aliquis non p̄t baptizari in oleo sed in aq̄.

Ultimo notādū. vtz̄ aqua sumpta in bona quātitate z̄ ali⁹ liquor. sicut̄ an tunc aliquis in isto cōmixto posset baptizari. Ad hoc r̄r cū distinctiōne. vel ḡ aq̄ ibi sup̄abundat in sapore vel non. si p̄mū. tunc baptism⁹ b̄n̄ valet. si scdo. tunc nō valet. Ex illo tūc vtz̄ dubitat̄. vtz̄ aliquis posset baptizari in aere. Ad qd̄ r̄r q̄ non. z̄ rō est ista. quia aer z̄ aqua habent cōtrarias qualitates. quod sic declaratur. quia aer est calid⁹. aqua aut̄ frigidā. iō baptism⁹ non valet in aere. Et̄ ex alio baptism⁹ non patet in aere. qz̄ aer non habet vtutem imp̄ssiuam.

Tē sp̄ealit̄ circa hāc lrām (Nā puer innat⁹) dubitat̄ an puer in v̄ro m̄ris ex̄ns posset baptizari R̄r iuxta int̄tōem lr̄e p̄ talē c̄lusionē q̄ fm̄ cōem legē dicit̄ fm̄ legē scripturar̄ nob̄ trahit̄ nō p̄t puer in v̄tero m̄ris clausus baptizari. quod sic p̄batur. qz̄ p̄ baptism⁹ z̄ regenerat̄ sp̄ualiter in ch̄rsto iste qui baptizatur. sed null⁹ puer totaliter regenerari sp̄ualiter posset. nisi pus sit nat⁹ corporaliter. ergo non p̄t puer in v̄tero mat̄no clausus baptizari. Nec est intentio etiā maḡistri in quarto sentētiarum. vbi ad h̄ allegat̄ B̄sidozum dicētem. q̄ qui in mat̄ris v̄tero sunt. iō baptizari n̄ p̄nt quia ille qui natus adhuc fm̄ adam non est fm̄ ch̄ristum nō p̄t renasci. neq̄ in eū regnatio duci p̄t in q̄ gnatio nō p̄cessit Ad illd̄ etiā allegat̄ b̄t̄m̄ Paulū in ep̄la q̄b̄ dicentē. nō p̄t q̄s̄ renasci añq̄ nat⁹ est. Nec etiam est

sententia sancti Thome pte vltima. hoc idē etiā de Bonauētura sup q̄
tum s̄niar assignas rōem p̄dicte p̄clusiōis q̄ rō q̄re q̄s n̄ purificat nec ba
ptizat in vtero e diuina institutio que sic instituit. Rō aut institutiōis diuī
ne p̄t eē cōgruitas et non necitas. q̄ si d̄s vellet posset vtiq̄ aliē fieri. Rō
tio aut p̄gruitat̄ p̄t eē ex pte sacramētalis remedij. nā sacramētale reme
diū respicit opatoem ecclie. sed opatio talis nō extēdit se ad puulū nisi ex
traytey q̄n natus est et visibilibus p̄t subijci sacramentis.

.i. aliquē

s̄ p̄p̄iū

Si quem baptizas et casu nomen omittas

s̄ puer .i. non h̄r in baptizatus

De quocunq̄ sexu sit hic nunq̄ reprobat̄

.i. mulier .i. noiat sicut vir

Et si baptizas ancillam nomine serui

.i. viceversa .i. renouat

Aut e conuerso baptismus non iteratur

.i. eps .i. imponat s̄ baptizās

Confirmator eis det nomina siue sacerdos

¶ Hic autor ponit q̄dā notabilia de baptismo fluminis dicens. Si aliq̄
puer cuiuscunq̄ sex fuerit siue muliebris siue virilis baptizat̄ et ei nomē
in baptismo nō imponit sic q̄ nomen ei⁹ ex cāu omittit. tūc tal obliuio si
ue omisio baptismū nō impedit. Rō hui⁹ est. q̄ impositio nōis e deliens
tia baptismi. sed est quoddā accidentale in baptismo. q̄ p̄tato imponit no
men in baptismoy r̄ynus hō cognoscat ab alio. Deinde autor s̄bit ali
ud notabile dicens q̄ si aliquādo p̄tingit q̄ ancilla baptizat̄ nomine sui e
ecōuerso huius baptizat̄ in noie ancille. tunc illa negligētia nō impedit
baptismū. sed eps vel suffragane⁹ aut alius simplex sacerdos p̄t talib⁹ sic
baptizatis postea nomen imponere.

¶ Circa trāam p̄mo notādū p̄ modū dubitaciōis. vtruz in hac dimissione
nōis baptism⁹ viciū. Pro quo sciēdū q̄ ad baptismum requirunt̄ duo.
P̄mo requirunt̄ eēntialia. Sc̄do accidentalia. Et ex p̄sequenti ad dubiū
r̄ndetur q̄ si ip̄e baptizans omitteret eēntialia tunc baptism⁹ non valerz.
sed si mitteret iōiū accidentalia baptismus manet bonus. Vnde sicut su
pra patuit tria requirunt̄ essentialiter et vere ad sac̄m. P̄mū est trina
immersio vel aspersio aque. Sc̄dm est debita verborum forma seu plātō
Tercii est debita intētio. scz q̄ sacerdos hoc intēdit facere dū ecclia dei
expostulat. et signū ex his eēntialiter requisitis ad baptismū defuerit tūc
baptism⁹ viciat̄. Sz accidentaliter requir̄ ad baptismū in p̄posito nōim. itz
q̄ illi nomē imponat. et si nōis impositio a cāu omittit baptism⁹ viciat̄.

¶ Sc̄do notādū ex quo tres s̄t immerisiones baptismatis dū puer bapti
zatur. tūc dubitat̄ vtz puer sit baptizatus in p̄ma vel sc̄da vel t̄cia immer
sione. vel in omib⁹ trib⁹ s̄t. Ad hoc r̄ndet̄ q̄ baptism⁹ solum fit in omib⁹
trib⁹ immerсионib⁹ s̄t. et non in aliq̄ seorsum. Et hui⁹ rō est. q̄ ip̄m corpus
p̄ se nō facit hominē. nec aia p̄ se facit hōiem. nec elemēta p̄ se p̄stunt̄ hō
minē. sed illa tria simul p̄iuncta faciūt hōiez in eē. ḡ a s̄t p̄ma vel sc̄da vel

Summula Bagmundi

tercia immersio nõstituit baptismũ. sed baptismũ solũstituit ex omnib⁹ ascribitur immersionib⁹. Et si sacerdos negligens fuerit in aliqua trũ illarũ immersionum vel asperсионũ. tñ baptismũ valet quo ad puerũ non ãt ad sacerdotẽ. sic oportet ipm sacerdotẽ agere pñam sũm dictamẽ discreti cõseisiois p tali negligentia facta.

Tercio notãdũ. ponat casus q aliquis puerũ baptizat & dicat sic ego baptizo te in noie patris & filij. & tũc immediate pdat loquelãz moriat. & tunc alter accedat & dicat. & spũs sancti. tunc qrit. an ille puer sit baptizat⁹ an non. Si dicat q sit baptizat⁹. vel ergo est baptizat⁹ ab aliq vel ab aliq bus. si nõ est baptizat⁹ ab aliquo. s̃ ab aliquib⁹ qz non est baptizat⁹ ab vno sed a duob⁹. & sic sequit⁹ q talis puer sit bis baptizatus. & tunc talis puer cum heretic⁹ est deputano⁹. Ad hoc rñdetur q ille puer est baptizat⁹ & t si tunc queratur vel ab vno vel a pluribus. Rñdetur q talis puer est baptizat⁹ a pluribus. sed ab aliquib⁹ p modũ vnius. Sed tñ alij doctores dicunt q melius est tutũ est q ille scõs sacerdos de nouo resumendo formã s̃borũ incipiat eum baptizare.

Quarto notãdũ. dubitaret aliquis de sacro eucharistie & baptismi & diceret. ex quo in sacro eucharistie est vn⁹ de⁹ & indiuisus. quare tunc hoc sacm nobis pponitur s̃ duplici specie scilz panis & vini: & etiaz puer ter immerus semel baptizatur. Rñdetur q hoc fit duplici de cã. Prima est ad designandã plenariã refectionẽ aie. qz sicut corpus plenario ref. citet cibo & potu. & nõ ex cibo tm vel ex potu tm. sed ex vtriusq simul. sic dñs nr Iesus chust⁹ dedit se nobis in plenariã refectionẽ aie. De quo Ioh. vi. caro mea & est cib⁹ & sanguis me⁹ & est pot⁹. & s̃ duplici specie pponitur. Secõda cã est. qz chust⁹ sumpsit totã naturã humanã ad se. scz corp⁹ & aiaz: s̃ nobis s̃ duplici specie pponit. qz p spẽm panis designat corp⁹. qz panis trãsmutat in corpus. sed p spẽm vini designat aia que hz sedẽ in sanguie s̃m medicos. & id vinũ ibi trãsubstituitur in sanguine chust⁹. qui est vn⁹ deus & indiuisus. idõ s̃ duplici specie pponitur. Et sic filr puer ter immerus & alius semel baptizatur hoc est manifeste ptra hereticos q dicunt q chust⁹ nõ assumpsit totã naturã humanã. qz dicunt eũ viuere p deitã tem solũ non p humanitatẽ qd est fĩm. vt pz in ca. Qu chust⁹ de here. nõ de⁹ assumpsit totã naturã hũanã. scz corpus & aiam dũmõ erat incarnat⁹ in vtero bte virginis marie & s̃a spũs sancti.

Quinto notãdũ p modũ dubij de hermafoditis. i. hõib⁹ hñtib⁹ vtrum q sexũ quo noie debeat baptizari. Rñr. q in talib⁹ hõib⁹ dõz p̃siderari discretio sexus. & que illaz discretionum mag⁹ est p̃gnosibilis & aptior. illa s̃b discretõẽ dõz baptizari. & s̃m hoc et nõia debent imponi. Si nõ ptingeret q virilia laterent in aliquo puero & baptizaretur s̃ nomine mulieris. et postea puero crescente virilia exitum peterent & apparerent tũc puer nõ est rebaptizandus. sed tpe confirmationis nomen p̃t mutari & pueniens aliud imponi. Si vero post fuerit confirmat⁹ anteq virilia incipiũt apparere: tunc implex sacerdos nomen ei impositum p̃t mutare & aliud pueniens nomen imponere.

Ultimo sciendũ. q ratio in p̃firmatõẽ p̃t nomen imponi est ista. quia in p̃firmatione nõ me impositũ potest variari. ergo a fortiori in p̃firmatõẽ

folio. lvi.

alicui potest nomen imponi. Spiritus enim confirmat aliquem qui vocat petrus prope
 eum noiare alio nomine scilicet paulus vel iohannes. Sed diceret ex quibus ita est quod in
 baptismo remittitur peccatum originale. tunc dubium est an in prima vel secunda vel ter
 tia immersione remittitur. Ibi dicunt aliqui doctores quod in tertia immersione.
 Qui causa est. quod tunc baptismus est completus. sed ante completum factum non potest
 factum aliquid operari. Alii autem doctores dicunt. quod in qualibet immersione
 one dimittuntur peccata originalia. Et ex illo sequitur quod puer nisi semel immer
 sus est baptizatus. Unde sanctus Thomas dicit. quod puer semel immergi in sa
 cro fonte baptismus sufficit. sed tamen semper suanda est fluctudo rhomane ec
 clesie. Unde si in secunda missa ecclesia esset consuetudo semel immergi puer
 rum. illa consuetudo esset obvianda. si ter iterum esset suanda. sed tamen ut
 supra patuit convenientius videtur esse trina immersio seu aspersio. ad de
 signandum mysterium sancte trinitatis.

**De Cognatione et Affinitate que
 contrahitur in Baptismo.**

^{s^o spūalē} ^{s^o baptismat}
Patrem cōpatrem fratrem mihi sōns parit iste
^{s^o de baptismo} ^{s^o p^{ri}s spūalis}
De leuat inde pater carnalis filius huius
^{s^o spūal} ^{i. vxor legitima p^{ri}s spūalis}
Eit mihi tunc frater sic cōmater mea mater
^{i. mul ebr} ^{i. repūtat} ^{s^o cognatōis}
Sexus feminens tet de pingit mihi gradus

Superius autor de terminis de baptismo. Hic dicit vult de terminare de co
 gnatione et affinitate que contrahitur in baptismo. et cum hoc ostendit effectum baptismi
 volens quod pater erit pater baptizati. et sic dicit mater erit mater baptizati. et filius
 eius erit frater baptizati. et filia erit soror baptizati. et sic isti erunt inter se in u
 tuo presertim matres. sorores et fratres spirituales.

Circa hanc primo est notandum. ex quo hic in hanc de cognatione. sciendum est
 quod ipsa cognatio est triplex. nam quedam est spiritualis. quedam carnalis. et quedam
 legalis. de his duabus ultimis cognationibus nihil ad propositum. sed tantum
 de prima. scilicet de designatione spirituali. que diffinitur sic. Cognatio spiritualis. est que
 dicitur attendentia spiritualis ex donacione sacramentis spiritus sancti pueniens. Et
 illa est triplex. quod aliquis dicit pater. aliquis pater. et aliquis frater. Nam aliquis
 eleuans de sacro fonte baptismus filium dicit pater. quia pater carnalis produ
 cit filium iure. sic pater spiritualis producit filium gratie. Et dicit pater a con quod est
 sicut pater. quia sicut semel sumus nati a patre carnali. sic semel renascimur a pa
 tre spirituali seu pater. sic talis vocatur pater spiritualis. et sic patres dicuntur hij
 duo patres. scilicet carnales et spirituales. Sed fratres spirituales dicuntur hi
 ij leuantes et leuati. Unde considerandum est quod patres in fonte et patres
 in infirmatione reputantur pro eadem affinitate et impediunt in iuramento
 unum contrahendum et tractum. Et ratio est. quod illa est ymaginatio spiritualis que
 carnalis non potest dissolueri.